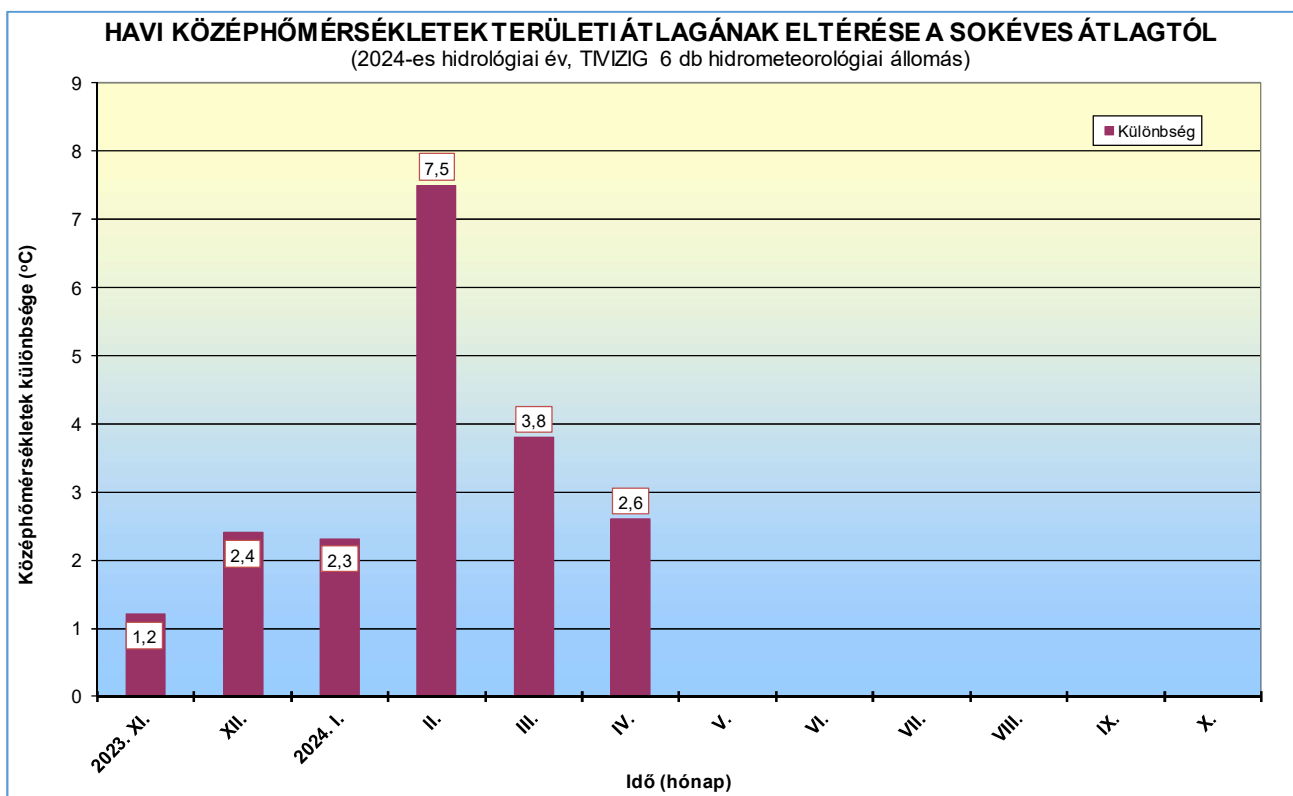

2024. április havi hidrometeorológiai és vízgazdálkodási helyzetértékelés a TIVIZIG működési területére

1. Hidrometeorológiai helyzet értékelése:

Április hónapot a sokéves átlagnál melegebb hőmérséklet jellemezte, a csapadékösszeg pedig a sokéves átlag alatt alakult. A TIVIZIG 6 db hidrometeorológiai mérőállomásán észlelt adatok alapján a hónap középhőmérséklete 14,2 °C volt, amely 2,6 °C-kal több, mint a sokéves átlag (11,6 °C). A maximum hőmérsékletek 9,8 °C és 29,8 °C között, a minimum hőmérsékletek pedig -1,5 °C és 16,5 °C között alakultak.

A szélső hőmérsékletek jellemzésére szolgáló fagyos napok száma (reggeli minimum hőmérséklet 0 °C, vagy az alatt) 0-2 nap, nyári nap (napi maximum hőmérséklet 25 °C vagy afelett) 9-10 nap, hőségnap (napi max. hőm. 30 °C vagy afelett) és forró nap (napi max. hőm. 35 °C vagy afelett) nem volt.

A vizsgált időszakban a TIVIZIG mérőállomásain mért napfénytartam a hónapra jellemző sokéves átlagnál jóval több volt.

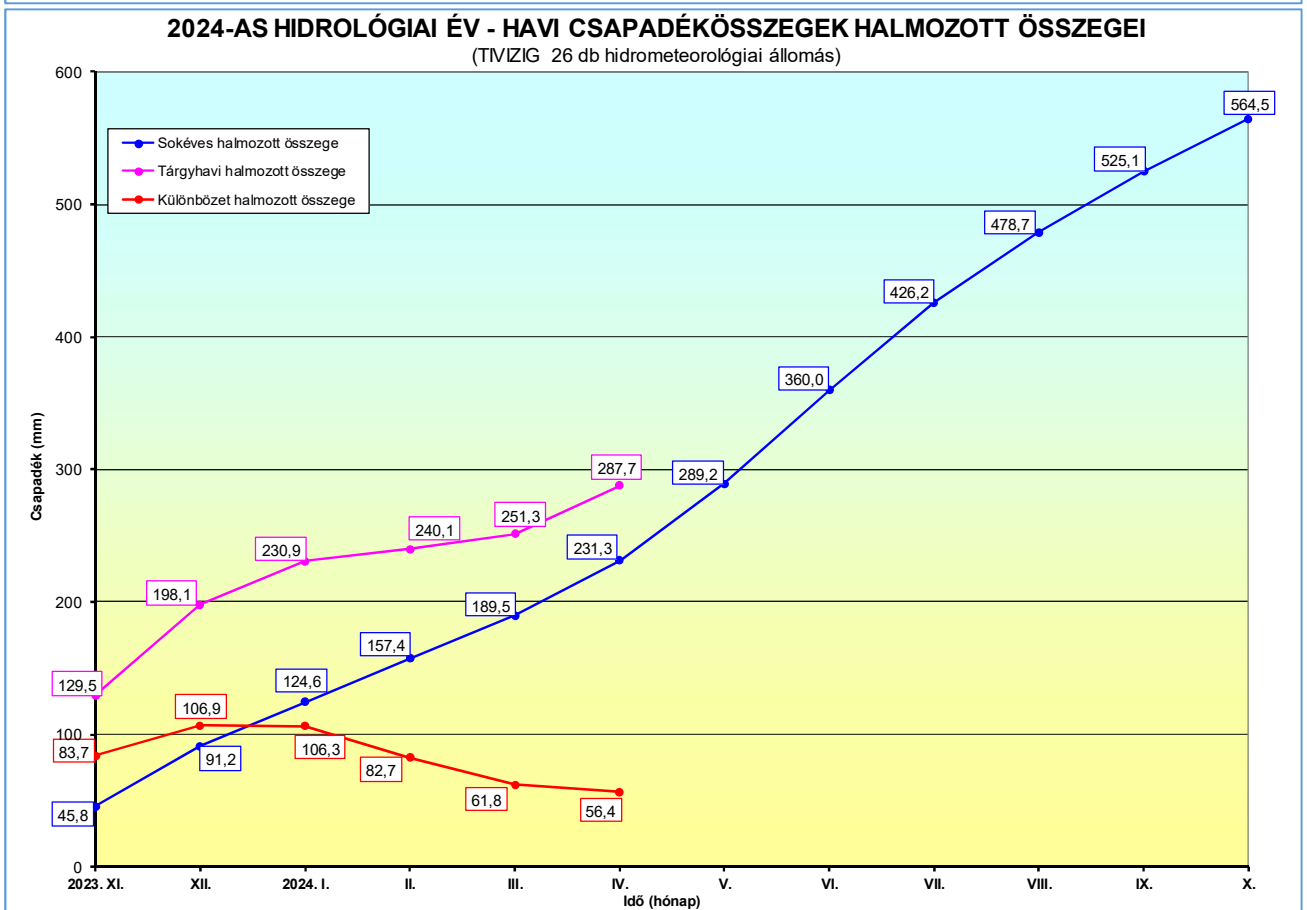
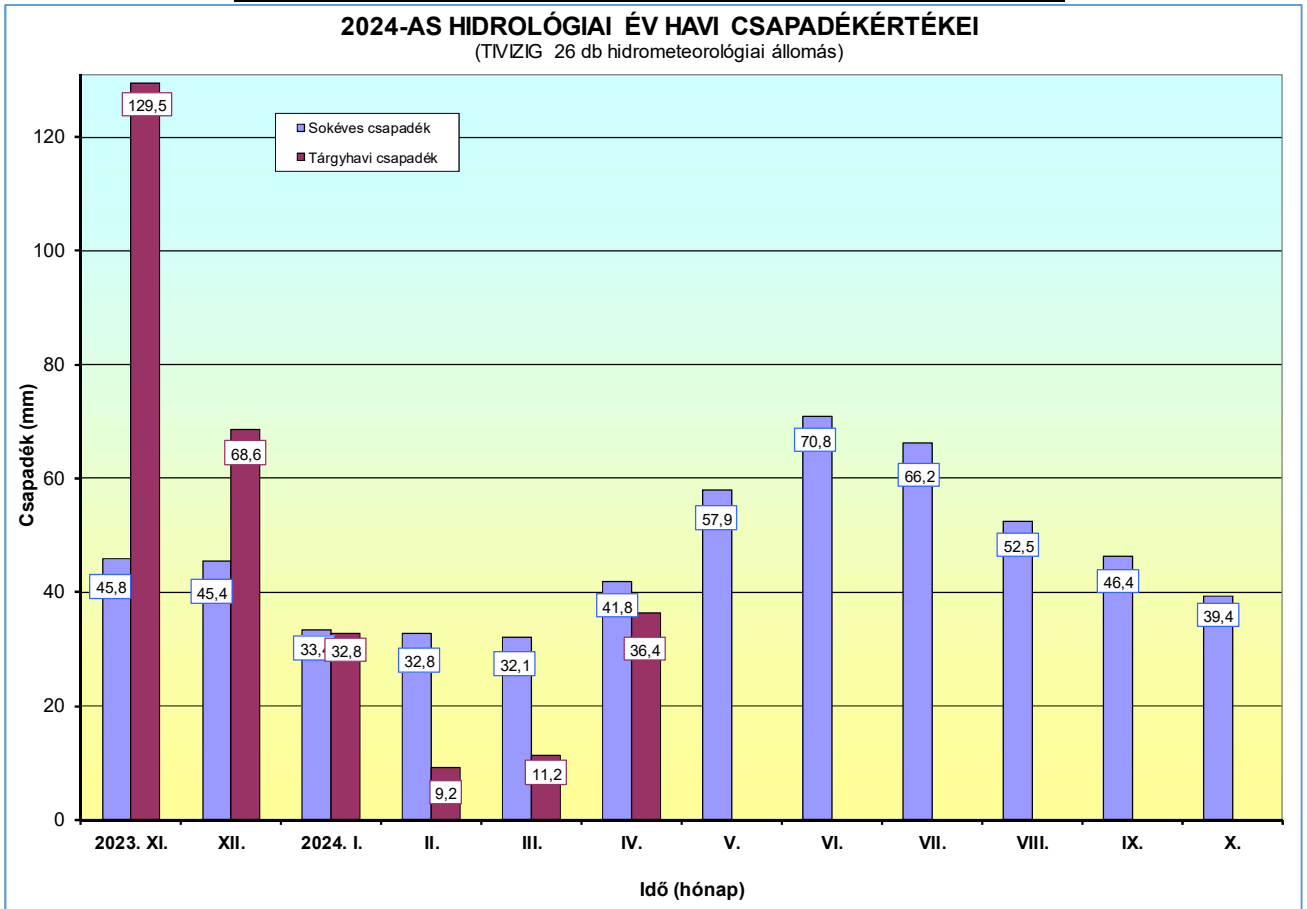
Állomás neve:	Április hónapban mért napfénytartam (óra)	Napfénytartam április havi sokéves átlaga (óra)	Eltérés (óra)
Apavára	251,1	180,7	+70,4
Darvas	256,2	186,0	+70,2
Debrecen (OMSZ)	n. a.	200,4	n. a.

A lehullott csapadék területi átlaga 36,4 mm, amely az áprilisi sokéves átlagnál kevesebb (41,8 mm). Működési területünkön a legtöbb csapadék egy hónap alatt 53,2 mm Bakonszeg állomáson, míg a legkevesebb 22,0 mm Tiszacsege állomáson hullott. Az észlelőhálózatunkban a hónap során 24 óra alatt a legtöbb csapadékot Tiszafüred és Hortobágy állomásokon észleltük, ahol 19,2 mm esett április 23-án. A belvízvédelmi szakaszok havi területi csapadékátlagainak maximuma 46,1 mm volt a 09.10. Kálló belvízvédelmi szakaszon, ami 8,8 %-kal volt több a sokéves átlagnál (42,3 mm). A legkisebb területi csapadékátlag 26,7 mm volt a 09.01. Tiszai-alsó belvízvédelmi szakaszon, amely 33,0 %-kal volt kevesebb a sokéves havi átlagnál (39,8 mm).

Területi átlag tekintetében a naptári év 48,8 mm és a tenyészidőszak 5,4 mm hiányt, míg a hidrológiai év 56,4 mm többletet mutat.

Csapadékviszonyok a folyók külföldi vízgyűjtő területén

Vízgyűjtő neve	Április havi csapadékösszeg a vízgyűjtők területi átlagában (mm)
Tisza	55,9
Berettyó	46,3
Sebes-Körös	44,2

2. Folyóink hidrológiai jellemzői:

Folyóink határon túli vízgyűjtőjén április hónapban pontszerűen több alkalommal hullott nagyobb mennyiségű csapadék.

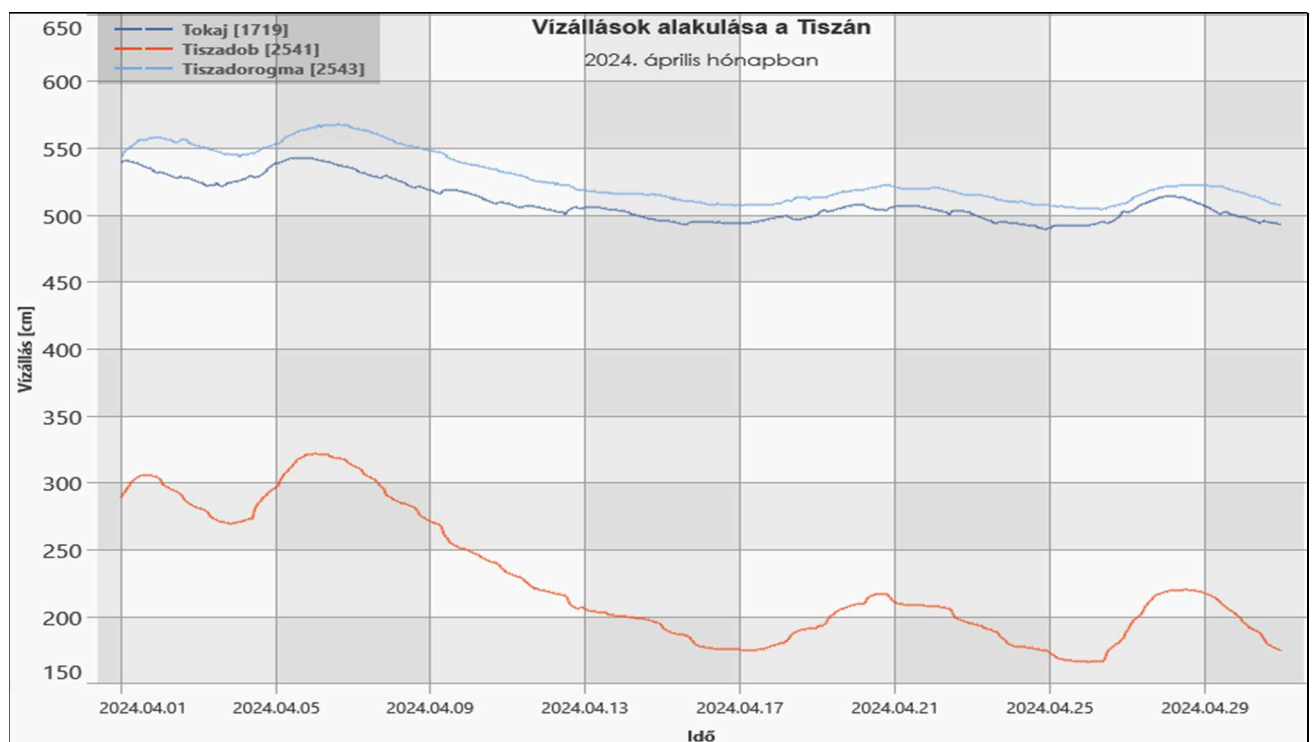
A közép-tiszai vízállásokon, a korábbi árhullámok levonulását követő apadó tendencia volt jellemző. A Tisza-tónál március 28-tól emelt nyári vízszintet tart a Kiskörei Vízlépcső (Kisköre-felső 735±5 cm). A duzzasztók – Tiszalök és Kisköre – üzemelése folyamatos és zavartalan volt.

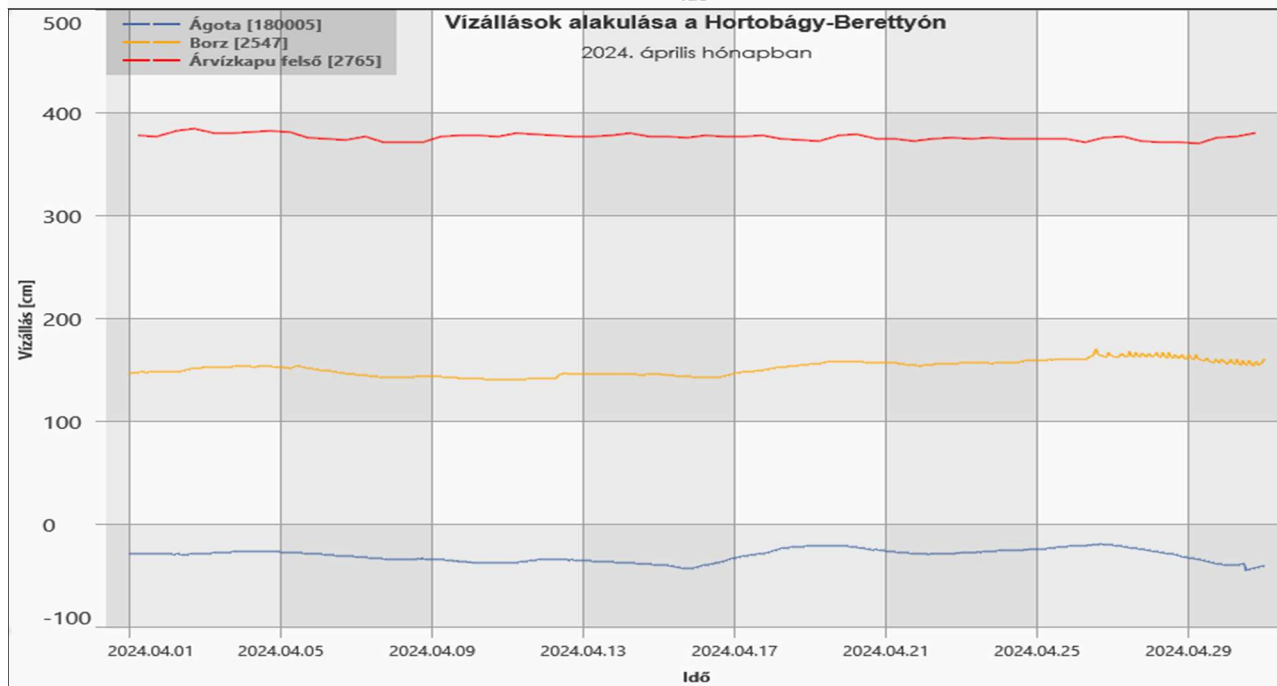
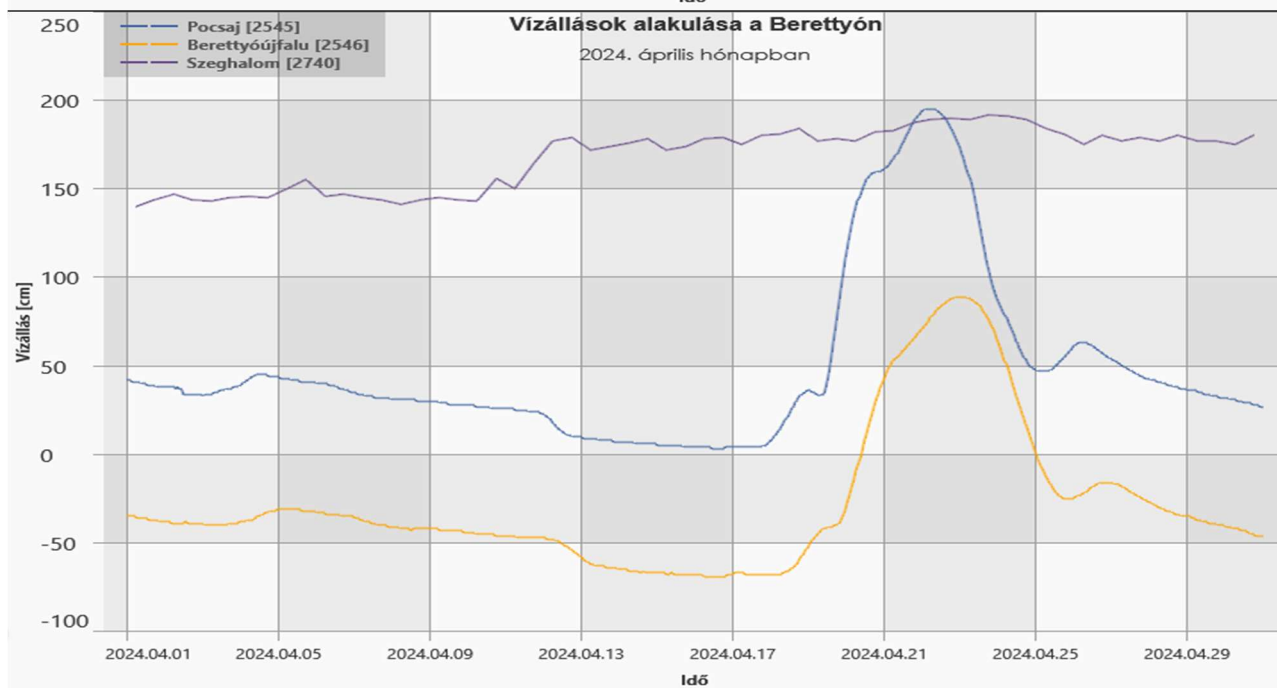
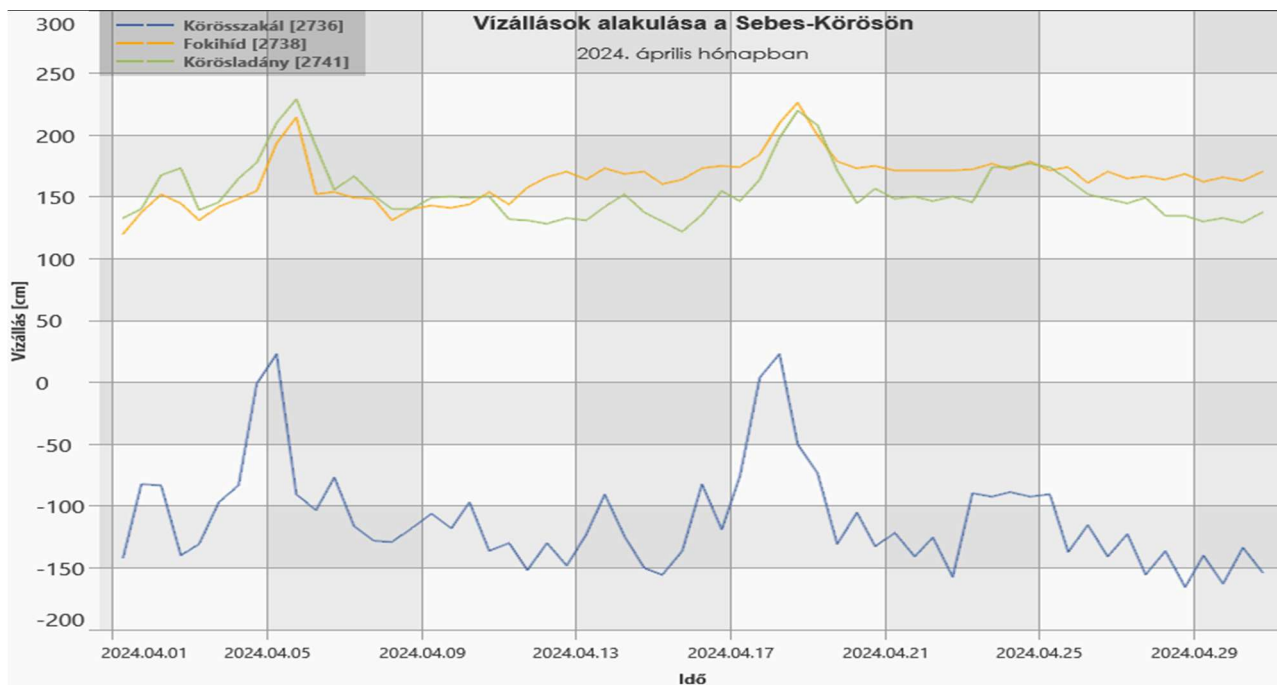
A Sebes-Körös vízjárása, amit a román területen történő vízkormányzás erősen befolyásol, ebben a hónapban is a kis- és középvízi tartományban mozgott. Körösladány március 14-től újra duzzaszt és április 10-től emelt (+300 cm-es felvízi vízállás) duzzasztási szintet tart a KÖVIZIG.

A Berettyó vízjárását a román területen történő vízkormányzások és a határon túli vízgyűjtőkön a hónap második felében lehullott nagyobb csapadék befolyásolta. A folyó alsó szakaszán a körösladányi duzzasztás hatása érvényesült. A vízállások kis- és középvízi tartományban mozogtak.

A Hortobágy-Berettyón folyamatosan stagnáló időszakot figyelhettünk meg. A társVIZIG-ek közötti egyeztetett Körös-völgyi vízáradás vízhozamához tartozó vízállások mellett a békésszentandrási duzzasztó hatása érvényesült. Március 4-től a duzzasztónál +485cm felvízszintet tart a gyulai igazgatóság.

Állomás	LKV (cm)	LNV (cm)	I. fok (cm)	II. fok (cm)	III. fok (cm)	Vízállás-tartomány április hónapban (cm)	Vízhozam-tartomány április hónapban (m ³ /s)
Tisza – Tokaj	-184	928	650	750	800	490 - 543	553 - 939
Tisza – Tiszadob	-310	783	n. a.	n. a.	n. a.	166 - 322	485 - 860
Tisza – Tiszadorogma	-130	883	n. a.	n. a.	n. a.	504 - 568	n. a.
Berettyó – Pocsaj	-77	542	400	450	500	3 - 195	3,24 - 15,7
Berettyó – Berettyóújfalu	-166	512	300	400	450	-69 - 89	4,55 - 14,2
Berettyó – Szeghalom	-59	678	300	400	500	140 - 192	3,86 - 14,7
Sebes-Körös – Körösszakál	-198	518	250	350	400	-166 - 23	7,45 - 66,4
Sebes-Körös – Fokihíd	-52	700	n. a.	n. a.	n. a.	120 - 226	n. a.
Sebes-Körös – Körösladány	-68	815	400	500	600	122 - 229	14,1 - 75,5
Hortobágy-Berettyó – Ágota	-114	284	n. a.	n. a.	n. a.	-45 - -19	4,78 - 6,47
Hortobágy-Berettyó – Borz	28	438	250	300	350	141 - 170	n. a.
Hortobágy-Berettyó – Árvízkapu felső	-31	785	600	650	700	370 - 385	3,47 - 24,9

Tavaink vízállása

Tározó	Maximális üzemvízszint (cm)	Április hónap végére jellemző vízállás (04. 30-án, cm)
Fancsika I.	200	61
Fancsika II.	300	134
Fancsika III.	135	n. m.
Halápi tározó	177	n. m.
Bodzás tározó	220	n. m.
Vekeri-tó	165	138

3. Felszín alatti vizek hidrológiai jellemzői:

3.a. Talajvíz helyzet értékelése:

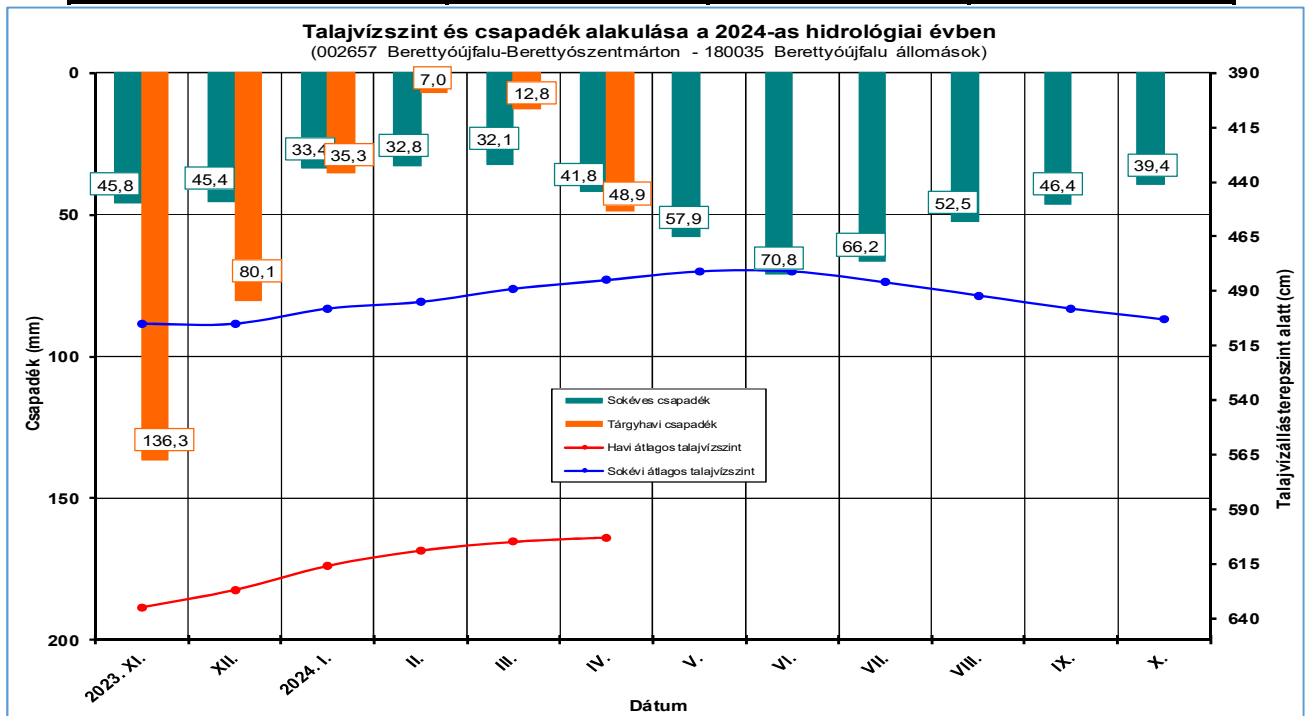
(A kiértékelés a táblázatban szereplő 9 db kút átlaga alapján történt.)

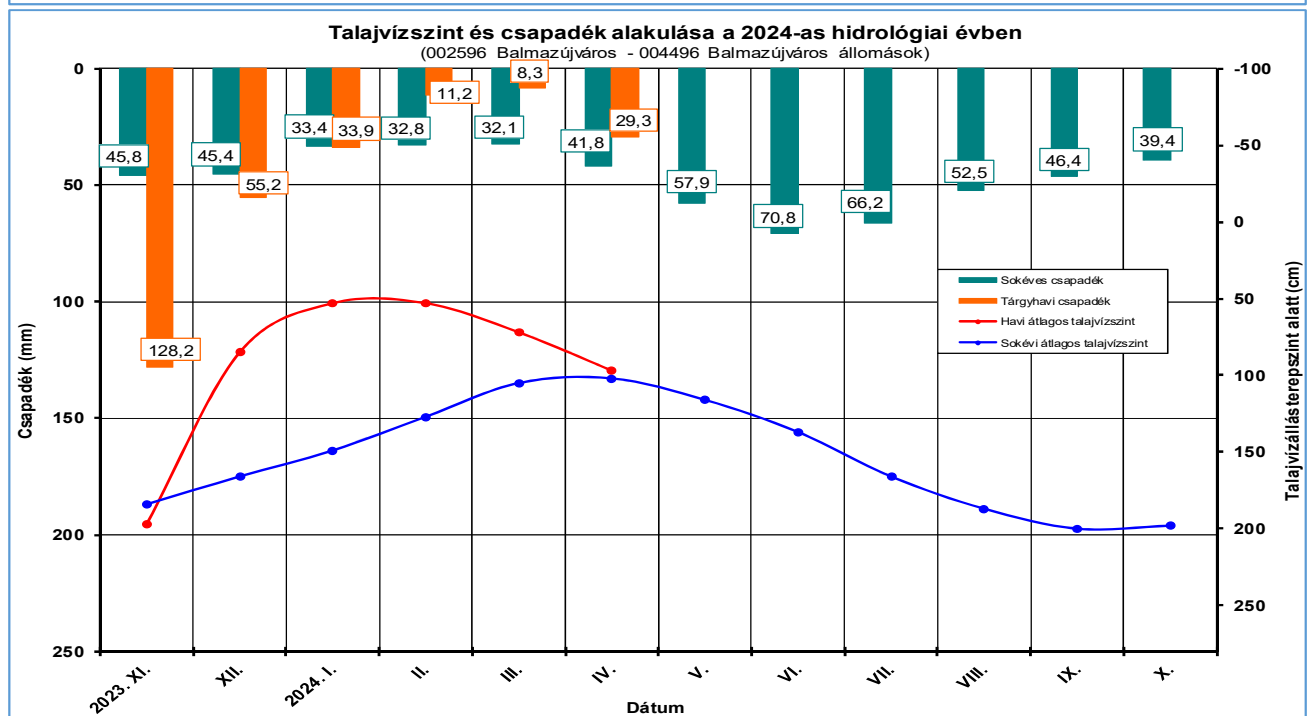
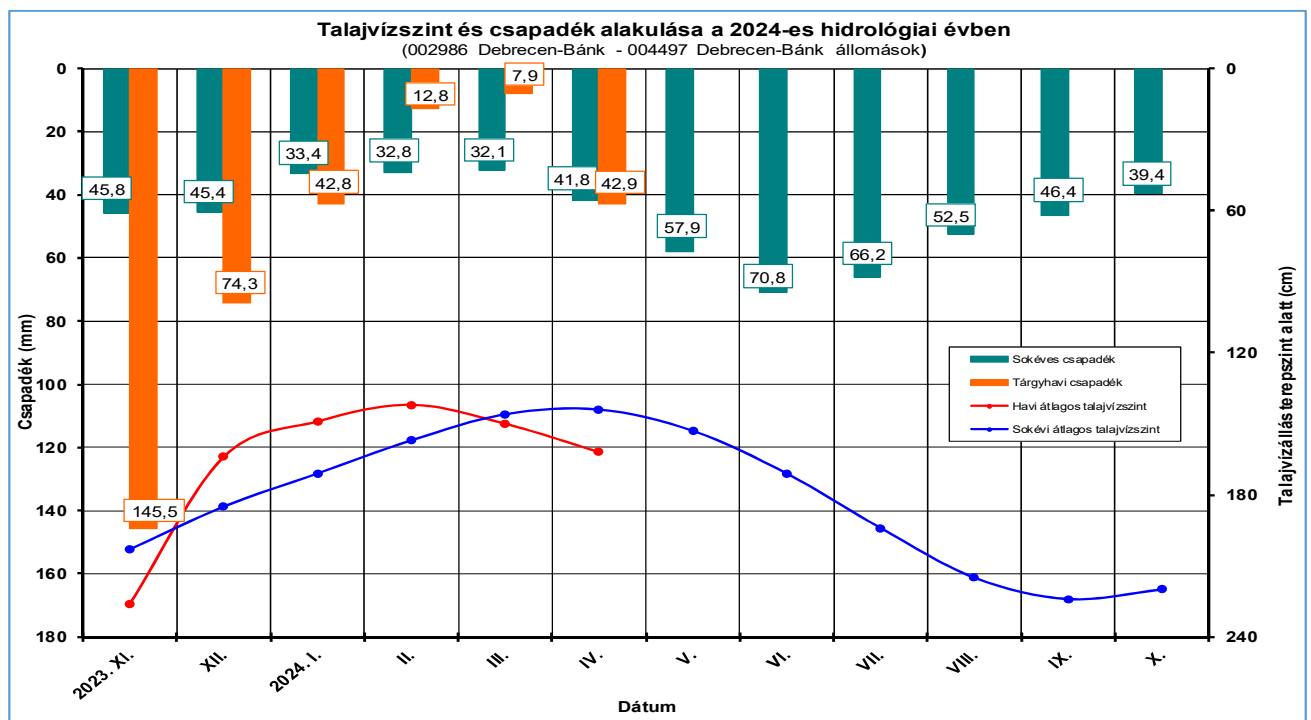
Működési területünkön április hónapban 97 - 603 cm terepszint alatti mélységtartományban helyezkedett el a talajvíztükör. Az áprilisban mért talajvízszintek területi átlaga 6,3 cm-rel csökkent a március hónapban észlelt vízszintekhez képest.

A sokéves átlagnál 18 cm-rel alacsonyabb volt az április havi középérték. A sokéves átlagtól való legnagyobb eltérést, 118 cm-t Berettyóújfalu térségében észleltük.

3.b. Havi átlagos talajvízállás terepszint alatt

Talajvízkút törzsszáma, helye	Április		LNV (cm)/(dátum)
	Sokéves (cm)	Tárgyévi (cm)	
002567 Tiszalök	323	382	125 (1985. 03.)
002693 Polgár-Alsórét	285	233	173 (2011. 01.)
002583 Egyek	300	387	+14 (1971. 02.)
002596 Balmazújváros	127	97	4 (1986. 02.)
002609 Debrecen	284	275	217 (1980. 07.)
002629 Kaba	198	213	53 (1980. 08.)
002657 Berettyóújfalu	495	603	300 (2012. 10.)
002656 Komádi	110	130	+14 (1999. 02.)
002986 Debrecen-Bánk	157	162	127 (2006. 04.)

4. Vízgazdálkodási helyzet jellemzése:

A Szegedi Tudományegyetem és az ATIVIZIG által 2015-2016 folyamán kidolgozott új hazai aszályindex alkalmas a vízhiányos, aszályos időszak napi gyakorisággal számítható jellemzésére. A HDI (Hungarian Drought Index) felhasználja a napi csapadékmennyiségeket és a napi középhőmérsékleteket, a megelőző időszak adataiból napi víztartalékot becsül és a sokéves átlaghoz viszonyít. Értéke nem évszakfüggő: átlagos időjárású időszakban 1 körül van az értéke, átlagosnál csapadékosabb vagy hűvösebb időszakban ez alatt, szárazság idején pedig felette.

A 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet 4. melléklete szerint a HDI_s (meteorológiai aszályindex) értéke alapján a vízháztartási helyzet minősítése:

$HDI_s < 1,33$: aszálymentes

$1,33 \leq HDI_s < 1,5$: enyhe aszály

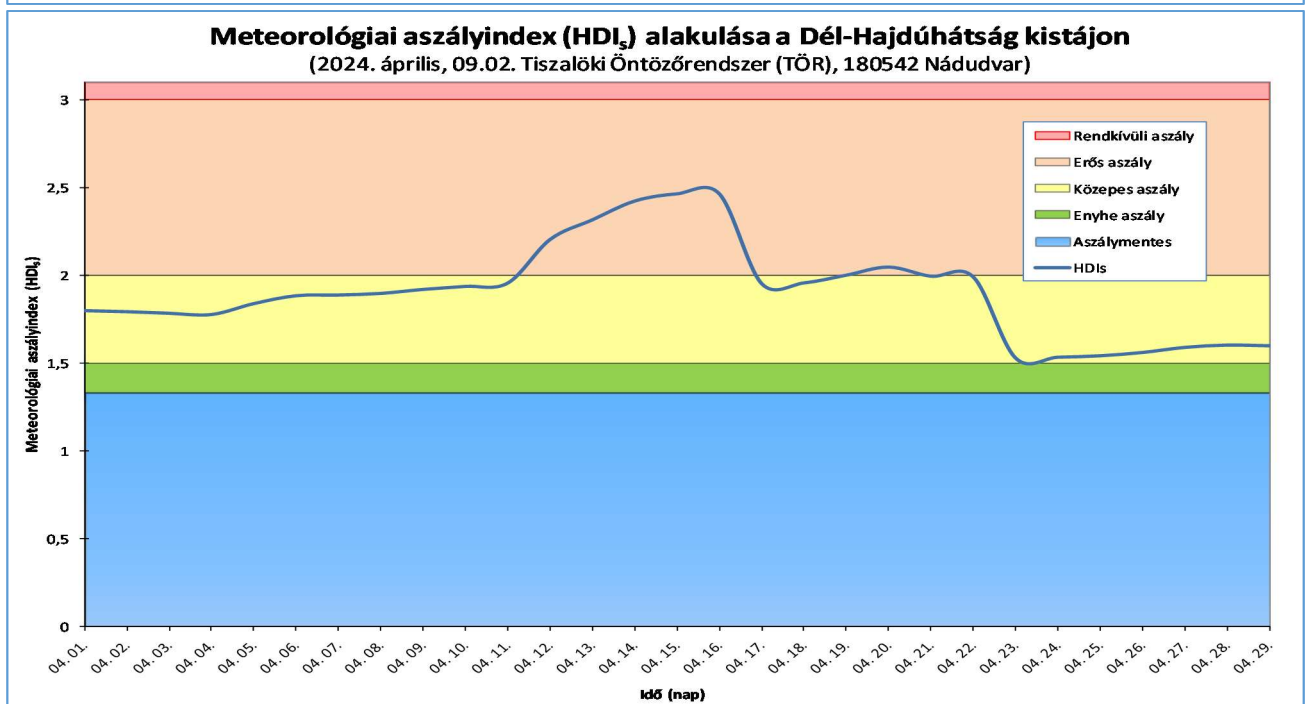
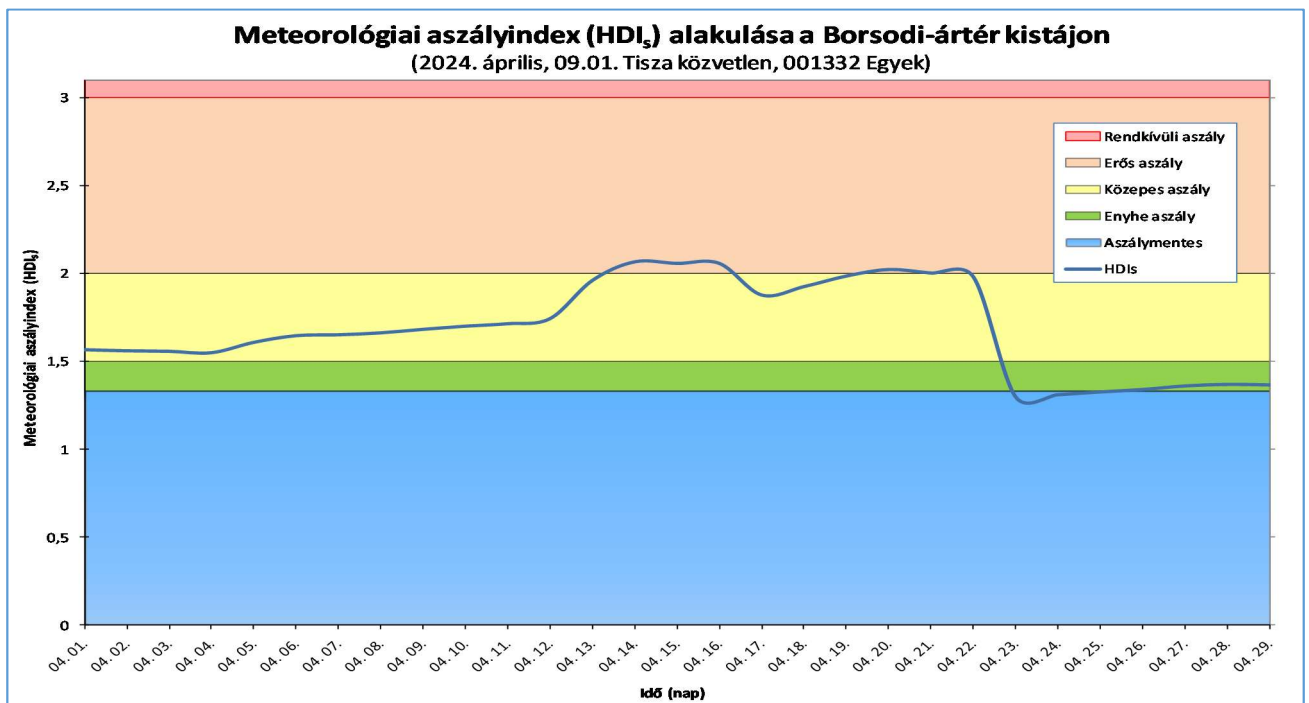
$1,5 \leq HDI_s < 2,0$: közepes aszály

$2,0 \leq HDI_s < 3,0$: erős aszály

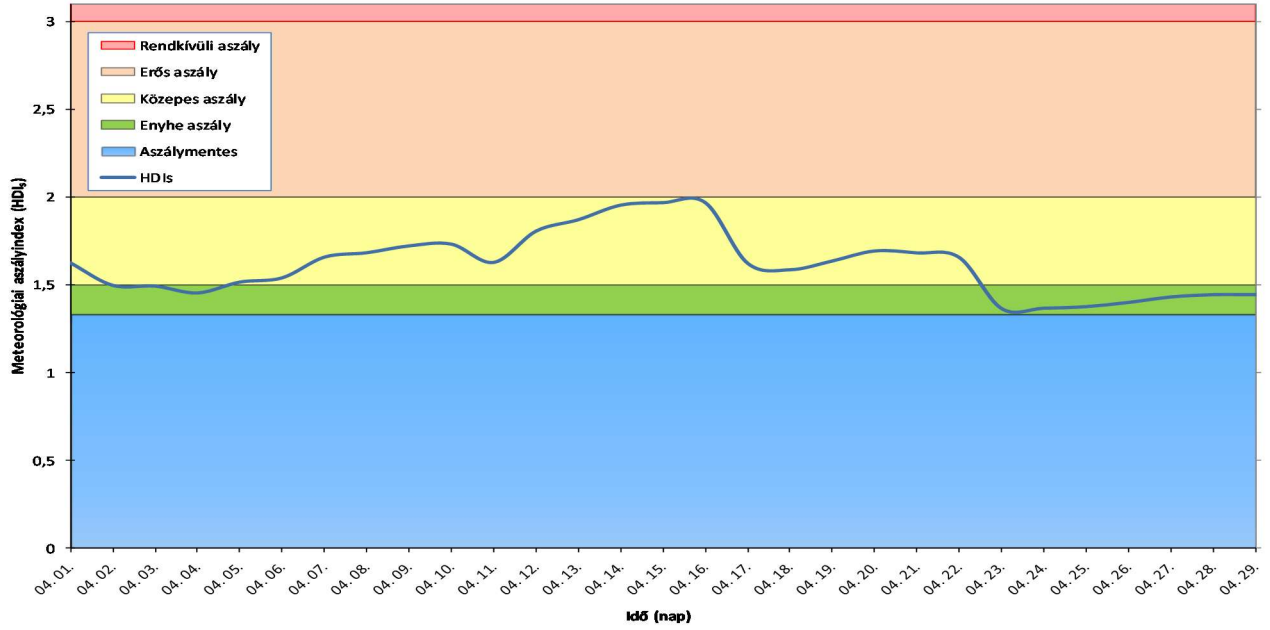
$3,0 \leq HDI_s$: rendkívüli aszály

Az ország területén 2016-2021-ben a vízügyi szolgálat 112 db automata mérőállomást létesített az Operatív Aszálymonitoring Rendszer részeként. A TIVIZIG működési területén 9 db ilyen állomás üzemel. Az állomáshálózatban mért paramétereiből kiszámított meteorológiai aszályindex (HDI_s) értékeinek alakulását havi átlag formájában a következő táblázatban, és a napi értékeit április hónap folyamán grafikonokban szemléltetjük. Az alábbi táblázat és az ábrák jól szemléltetik, hogy április hónapban közepesen és erősen aszályos időszak jelentkezett, mely jelentősen enyhült a hó végi esők hatására.

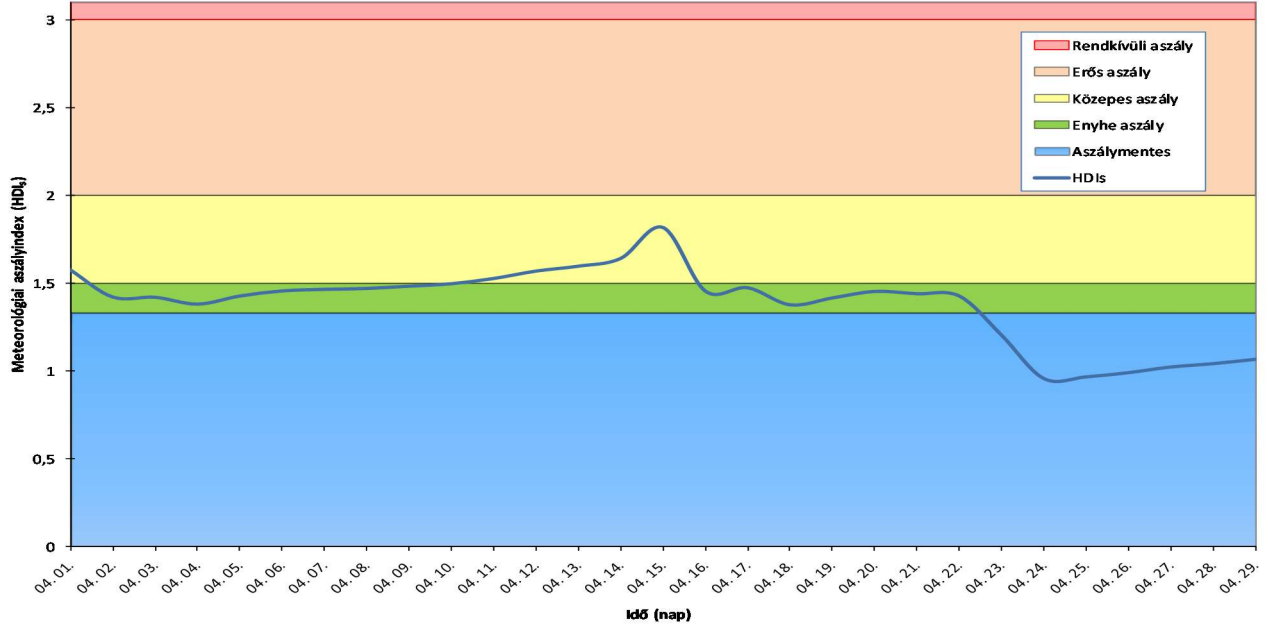
Tájegység	2023. 11. hó	2023. 12. hó	2024. 01. hó	2024. 02. hó	2024. 03. hó	2024. 04. hó	2024. 05. hó	2024. 06. hó	2024. 07. hó	2024. 08. hó	2024. 09. hó	2024. 10. hó
Borsodi ártér	0,68	0,65	0,77	1,04	1,42	1,68						
Hortobágy	0,65	0,65	0,76	1,02	1,48	1,73						
Hajdúhát Déli rész	0,70	0,68	0,80	1,05	1,50	1,61						
Hortobágy	0,64	0,68	0,77	0,99	1,37	1,51						
Berettyó-Kálló köze	0,74	0,69	0,86	1,12	1,58	1,59						
Bihari sík	0,99	0,69	0,89	1,21	1,66	1,44						
Dél-Hajdúhátság	0,69	0,66	0,86	1,21	1,65	1,89						
Dél-Nyírség	0,70	0,69	0,80	0,98	1,42	1,37						
Hajdúhát Északi rész	0,68	0,69	0,78	1,01	1,39	1,50						

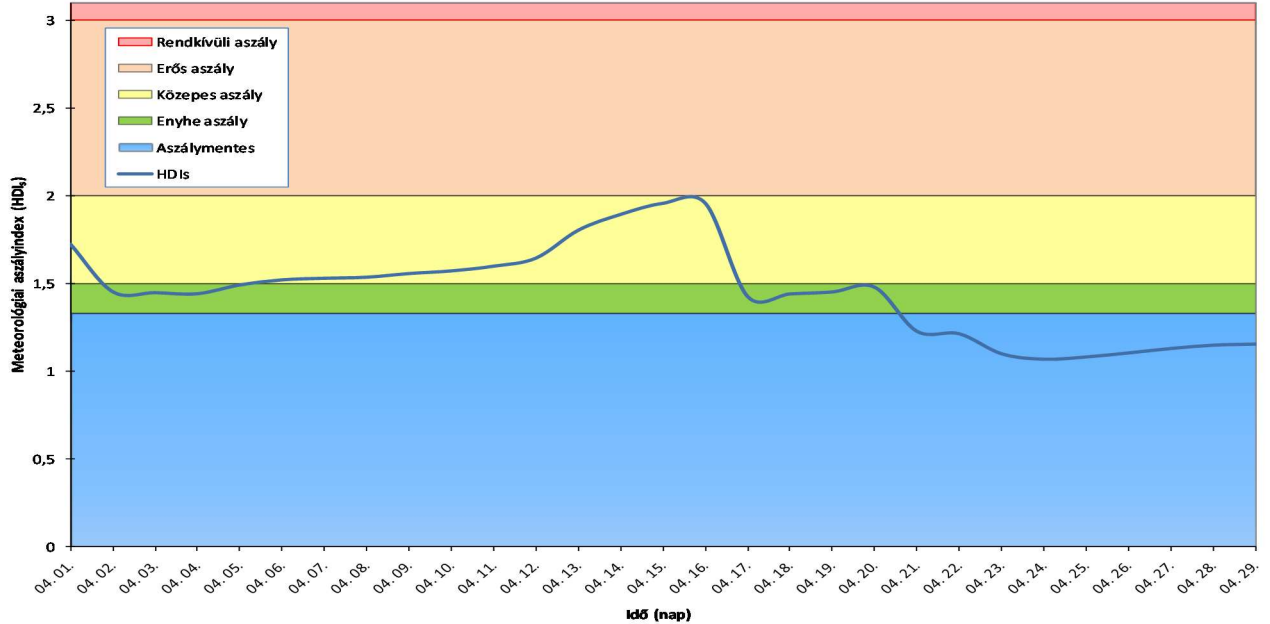
Meteorológiai aszályindex (HDI_s) alakulása a Hajdúhát kistájon
 (2024. április, 09.03. Hajdúháttság, 180427 Hajdúböszörmény, Serfőző-dűlő)

Meteorológiai aszályindex (HDI_s) alakulása a Dél-Nyírség kistájon
 (2024. április, 09.04. Alsó-Nyírség, 001333 Nyírmártonfalva)

Meteorológiai aszályindex (HDI_s) alakulása a Bihari sík kistájon
 (2024. április, 09.05. Berettyó-Sebes Körös, 180543 Mezősas, Nagy-Herés-kert)

5. Vízgazdálkodás:

5.a. Vízhatszámítás: A Tiszalöki Öntözőrendszer vízforgalma

Állomás	2023. április átlagos vízleadás (m ³ /s)	2024. április átlagos vízleadás (m ³ /s)	2024. április minimum vízleadás (m ³ /s)	2024. április maximum vízleadás (m ³ /s)
KFCS – Tiszavasvári	9,15	11,13	9,33	12,98
NYFCS – Tiszavasvári	2,46	1,64	1,34	2,18
KFCS – Bakonszeg	4,04	3,05	3,05	3,05
Hortobágy-Berettyó - Ágota	7,24	5,7	4,78	6,47

5.b. Ivóvízellátás: Zavartalan volt.

6. Vízkárelhárítás:

6.1. Árvízvédelem: április hónapban a TIVIZIG működési területén árvízvédelmi készültség elrendelésére nem került sor.

6.2. Belvízvédelem: április hónapban a TIVIZIG működési területén 3 belvízvédelmi szakaszon továbbra is érvényben volt az előző hónapokban elrendelt belvízvédelmi készültség.

Szakasz	Szakasz neve	Fokozat	Időtartam
09.01.	Tiszai-alsó	I. fok	2023. 12. 04. 10:00 –
09.02.	Tiszai- középső	I. fok	2023. 11. 08. 11:00 – 2023. 12. 04. 10:00
		II. fok	2023. 12. 04. 10:00 – 2023. 12. 22. 11:00
		I. fok	2023. 12. 22. 12:00 – 2024. 02. 08. 16:00
		II. fok	2024. 02. 08. 16:00 – 2024. 03. 08. 10:00
		I. fok	2024. 03. 08. 10:00 –
09.07.	Hamvas - Sárreți	I. fok	2023. 12. 01. 08:00 – 2023. 12. 14. 07:00
		II. fok	2023. 12. 14. 07:00 – 2023. 12. 29. 10:00
		I. fok	2023. 12. 29. 10:00 – 2024. 04. 12. 12:00

6.3. Vízhiány elleni védekezés: április hónapban a TIVIZIG működési területén vízhiány elleni védekezés nem történt.

6.4. Vízminőség-védelem: április hónapban a TIVIZIG működési területén az alábbi vízminőség-védelmi események történtek.

Vízfolyás és szelvények	Fokozat és időtartam	Esemény	Intézkedés
Kondoros-csatorna 7+800 – 7+810 km	II. fok: 2024. 01. 25. 08:00 – 2024. 04. 12. 13:00	elszínözödés	helyszíni szemle, figyelőszolgálat, vízminőségvizsgálat
Kösely-Hajdúszováti- átmetszés 8+550 km	III. fok: 2024. 04. 10. 08:00 – 2024. 04. 10. 13:00	illegális hulladéklerakás	helyszíni szemle, hulladék elszállítása

Debrecen, 2024. május 21.

Marosi Zoárd
osztályvezető

Összeállították:

Bodor Tamás vízrajzi ügyintéző
Kunkli Zoltán vízrajzi csoportirányító
Mészárosné Balogh Anna Edit adminisztrátor
Cseh Viktor vízrajzi ügyintéző